

A közéleti hivatal rekvirálni készül a kereskedők raktárait és üzleteit.

(Saját tudósítónktól.) Hétfőn délután hat órakor tartotta meg első ülését a polgármester által a januári közgyűlés határozata értelmében kinevezett közéleti tanács. Az ülésen Balogh Károly pénzügyi tanácsos elnökölt, aki jelentette, hogy értesülése szerint Szabó Gyula kereskedelmi és iparkamarai titkár közéleti tanács taggá való kinevezését *nem fogadta el*, Bagáry Kálmán pedig értesítette, hogy az első tanácskozáson hivatalos kiküldetése következtében nem jelenhet meg.

Balogh Károly ezután a tanács tagjainak minél intenzívebb mértékben történő segítségét kérte. Ő maga — mondta — egyéni felfogását mindig hajlandó a jónak és a köz érdekében alárendelni. Érzékenykedésről szó sem lehet. Csak a törvények és törvényes rendelkezések kötik, ennek keretén belül mindig kész örömmel hajlandó bárki tanácsát a köz javára elfogadni. Jelenti, hogy dr. Wegmann Ferenc, a közéleti tanács tagja hétfőn beadványt intézett a polgármesterhez, amelyben elvi természetű kijelentések vannak. A beadványnak ez a része a következő:

— A város közéleti tagjává történt kineveztetésem nagy megtiszteltetésnek veszem, különösen azért, mert már a háború kezdete óta az a meggyőződés, hogy a front mögött, az ország belsejében nincs fontosabb és nagyobb kérdés, mint a közéleti kérdés. Legfontosabb pedig azért, mert ahogy a fronton a mi fiaink küzdenek az ellenséggel, éppen úgy folyik a front mögött egy bár vér nélküli küzdelem a lakosság két osztálya és pedig a termelők és mindennemű eladók és a fogyasztók közt. Ennek alapja természetesen az emberi természetben rejlő zabolátlan haszonvágy, ami egészen háttérbe szorítja azt a helyes érzést, hogy követett eljárassal tulajdonképpen a bennünket legyőzni akaró ellenségnek szolgálnak.

A közéleti országos és helyi közéleti vezetésében tehát számot kell vetni ezzel a körülménnyel és ha be kell látnunk azt is, hogy ennek a haszonleső természetnek megzabolását nem lehet a békeidőbeli eszközökkel elérni.

Már előre is jelzem, hogy nagy hiba volt a múltban, nagy hiba ma és nagy hiba lesz a jövőben is, ha a kormány a közéleti vezetésében a zabolátlan haszonlesés megfékezésére, azoknak, akik a közéleti vezetést vezetik, kivételes és teljesen független hatalmat nem ad. Mindaddig tehát, míg a kormány nem adja meg ezt a kivételes és teljesen független hatalmat, a közéleti ügyek legfőbb vezetőségének, addig meddő a közéleti körüli minden működés.

Bármennyire megtisztelő is tehát az a megbízatás, amit azzal nyertem, hogy Szege közéleti tanácsába kineveztettem, az imént jelzett felfogásom és érzésem még is majdnem arra ösztökél, hogy ezt a megbízatást ne vállaljam, mert utóvégre is egy munkának nekimenni, aminél az a felfogás ural, hogy meddő munkát végzek — igazán ésszerűtlen eljárás.

Mindamellett vállalom a megbízást. Vállalom pedig azért, mert mindennél hatalmasabban uralkodik bennem a kötelességérzetből származó az a felfogás, hogy ebben a házában a háborús dolgokkal kapcsolatos ügyekben ma mindenkinek oda kell állni, ahová rendeltetik. A megbízatást tehát pa-

rancsnak veszem és annak a legjobb tudásom és lelkiismeretem szerint eleget akarok tenni, de viszont azt is meg akarom kísérelni, hogy a felforgó körülmények között és a lehetőség szerint úgy az én munkám, mint a bizottság munkája ne legyen meddő, hanem a köznek valamiképp mégis csak használjon.

Elsősorban tisztázandónak találom, hogy mi a feladata és hatásköre ennek a közéleti bizottságnak. Mert ha úgy lenne, hogy ez a bizottság a közéleti vezetésében tanácsot adhat ugyan, de a közéleti vezetés vezetője ha akarja, követi, ha akarja, nem követi, akkor már előre kijelentem, jobb abbahagyni ezzel a közéleti tanáccsal való minden kísérletezést.

Ami előtt tovább mennék, ki kell jelentenem azt is, hogy kétségtelenül vannak kérdések a közéleti körüli, melyek kérdésekhez a jelzett bizottság aligha nyúlhat és azokkal nem is foglalkozhat. Azonban ezek a kérdések olyanok, amelyekkel a város közéleti vezetésének vezetője sem bánhat önkényszerűleg, mert azok tekintetében az ő keze is kötve van, értve ez alatt azokat az ügyeket és kérdéseket, melyek fölött az országos közéleti hivatal az egész országra nézve kötelezőleg rendelkezik, illetve rendelkezett.

Minden a helyi viszonyoknak fentartott más kérdéseket azonban a magam részéről olyanoknak tartok, melyek fölött a közéleti tanács nemcsak pusztán tanácskozik, hanem a közéleti körében kifejezésre jutott véleménye olyan tanács, amit — bizony — a közéleti vezetője respektálni lesz köteles. Másodsorban pedig fölmerül az a kérdés, hogy a helyi közéleti vezetés tekintetében a közéleti ügyek vezetésében milyen betekintéssel és látkörrel bírjon ez a közéleti bizottság. Az már is bizonyos, hogy a helyi közéleti hivatal az összes szervezetével körülbelül van olyan, mint a békeidőbeli egész városi közigazgatás. És ha még ma nem olyan, de a közel jövőben olyan lesz. Mármint, hogy a bizottság a közéleti ügyben tanácsal szolgálhasson, ezt kétségtelenül csak úgy teheti, ha ismeri nemcsak az egész szervezetet, hanem az egyes szervek működését is és a működésnek minden ágát-bogát. — Ennélfogva ennek a bizottságnak kötelessége megismerni a közéleti körüli az összes beszerzési módszert és a beszerzett áruknak hogyan és miként való felosztási módszerét.

A beadvánnyal kapcsolatosan közli Balogh, hogy a tanács hatásköre a közgyűlés által megszabva nincs, de a maga részéről minden közéleti ügyet a tanács hatáskörébe tartozónak tart, akár személyi, akár tárgyi, akár más dologra vonatkozik. A maga részéről az kívánja, hogy mindenre tegyen ki a tanács figyelme és hangsúlyozza, hogy érzékenykedésről szó sem lehet. A lehető legszélesebb hatáskört kívánja a tanács rendelkezésére bocsájtani. Ismertetve ezután az üzletszerzés módját és a közéleti hivatal mai és régebbi szervezetét, valamint azt a rendszert, amelynek alapján az áruk kiszolgálása a kereskedők és innen tovább, a fogyasztók közönségig történik. A közéleti tanáccsal nem szívesen akart a város, hanem egy tényleg működő szervezet.

Dr. Wegmann Ferenc a választ tudomásul veszi.

Balogh Károly jelenti, hogy a közéleti hivatal működési köre már olyan nagy, hogy egy központi statisztikai hivatal beállítása vált szükségessé az élelmiszerkészletek felkutatására irányuló statisztikai adatok pontos elszámolására.

Szász Ernő gyarigazgató szerint egy kicsit megkésett a közéleti tanácsnak a közéleti szervezethez való beállítása. A mikor megszólván minden áru centralizálva van, eredményeket aligha lehet elérni. Arra kell súlyt helyezni, hogy felkutassák azokat a forrásokat, ahol valami élelmiszer van még. A megoldásnak egyetlen módját látja csak, amely radikális lenne. Sajnos, a kivétel ma még fantasztikusnak tetszhetik kevésbé, de ha hosszú ideig tart a háború, az államhatalom is csak ezt választja, mint egyetlen helyes és látszata ellenére is könnyen keresztülvihető megoldást. A városnak már most leltározatni kellene minden szegedi kereskedő üzletét és raktárát, az árukat pedig az üzleti könyvek szerinti beszerzési áron átvenni és megbízni a kereskedőt annak kiadásával, kikötve, hogy tíz százaléknál magasabb hasznot nem számíthatnak föl. Az áruhalomzás csak ezzel a radikális rendelkezéssel szűnhet meg. Így tulajdonképpen minden kereskedő a közéleti hivatal megbízott alkalmazottja lenne és a hivatal teljesen készen álló szervezettel működhetné.

Balogh Károly: A közéleti hivatalnak már régen terve ez és a keresztülvitelét csak az alkalmas helyiség hiánya akadályozza.

Szász Ernő: Ezzel egyidejűleg meg kell tiltania a városnak mindennemű élelmiszerkivitelét.

Balogh Károly: Már ez is megtörtént. Mindennemű fuvarozási vállalatot értesítettünk róla, hogy szállításokat ne fogadjanak el, mert a kivitel tilos. A közéleti hivatal rendelete értelmében pedig a kereskedőknek ez a közéleti hivatalba való beolvasztása jogunkban áll és azt meg is tesszük, amint megfelelő helyiségünk van. Sőt számbavesszük ezenkívül a magánosok készletét is, úgy, hogy minden áruhalomzásnak véget vetünk. A közéleti rendőrség pedig megkezdte majd rendszeres ellenőrző munkáját, amint az előkészítő munkákat befejeztük.

Az értekezlet ezzel a kijelentéssel ért véget.

A francia kamara akar határozni a háború és béke kérdéseiben

Gent, január 29. A francia kamarában 116 képviselő indítványt nyújtott be, mely szerint a háború és béke minden elhatározásában a kormány megkérdezni tartozik a kamarát.

CSÁRDÁS-

KIRÁLYNÉ

összes csillárait

Fonyó Soma

világítási vállalat szálította.